

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3311 din 08-06-2022
La nr. 03/4583 din 25.05.2022

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală și Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale - îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8003 din 07.06.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală și Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale - îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infraționale)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Se constată că proiectul și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Justiției www.justice.gov.md la compartimentul „Transparența în procesul decizional”, rubrica

„Proiecte de acte normative remise spre coordonare”.

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că *„Elaborarea proiectului este determinată de câteva exigențe imperioase: eliminarea unor aspecte de incoerențe legislative și lacune în legislație; îmbunătățirea capacității administrative a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale prin asigurarea unui cadru juridic eficient; corelarea cadrului legal ce reglementează activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale cu prevederile Legii nr.48/2017”*.

La fel, se menționează în notă că *„elaborarea proiectului este în conformitate cu recomandările expuse în cadrul raportului privind evaluarea Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului efectuat de către experții Comitetului Moneyval al Consiliului Europei în cadrul rundeii a V-a de evaluare care statuează necesitatea întreprinderii măsurilor necesare pentru sporirea eficacității sistemului de recuperare a bunurilor infracționale, precum și a capacităților de gestionare a bunurilor sechestrate”*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin implementarea unor măsuri care vor crește capacitățile instituționale ale Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale și va contribui la eficientizarea exercitării atribuțiilor funcționale ale acesteia.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”*.

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină *„e) fundamentarea economico-financiară”*.

În nota informativă se menționează că *„Potrivit scopului proiectului și sferei de reglementare a acestuia implementarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative nu necesită alocarea*

mijloacelor financiare”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Cu toate acestea în proiect au fost identificate unele lacune, ce urmează a fi suplinite prin completarea proiectului în acest sens.

Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea prevederilor proiectului.

În conținutul proiectului au fost atestate unele lacune de reglementare, care nu vor permite aplicarea normelor într-o formă uniformă, ceea ce poate crea unele situații de interpretare diferită a modului aplicabilității acestora.

Analiza acestor aspecte este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I, punctul 3 și punctul 4 din proiect -

Art.I. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003:

3. Se completează cu articolul 207/2 cu următorul cuprins:

„Articolul 207/2 Mecanismul de valorificare a bunurilor sechestrate

(...)

(2) Asupra demersului procurorului cu privire la valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestru a acestora, judecătorul de instrucție sau instanța care judecă cauza emite încheiere motivată în termen de cel mult 72 ore de la înaintarea demersului. Scoaterea bunului de sub sechestru se dispune doar în cauza penală în cadrul căreia a fost dispusă valorificarea bunurilor sechestrate. Recursul suspendă executarea încheierii.

(...)

(4) La articolul 258 alineatul (3), textul „și indisponibilizării lor în cazurile prevăzute la art.229/2 alin.(2)” se substituie cu textul „în cazurile prevăzute la art.229/2 alin.(2), indisponibilizării bunurilor infracționale identificate și asigurării valorificării bunurilor sechestrate conform art. 229/7”.

Obiecții:

Norma din proiect propusă la alin.(2) la art.207/2 nu face referință și la aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești consemnate pe numele bănuitului, învinuitului, inculpatului.

La fel, norma nu face referință la termenul în care instanța urmează să se expună asupra recursului.

Astfel, se atestă lacune de reglementare a acestor aspecte, ceea ce va crea posibilități de aplicare confuză a normelor prenotate.

Completările propuse mai jos vor contribui la eficientizarea procesului de recuperare a bunurilor infracționale prin asigurarea conservării valorii bunurilor sechestrate, vor spori nivelul de integritate a participanților la procesul de valorificare anticipată prin reducerea birocratizării procedurii de valorificare, precum și prin interpretarea uniformă a cadrului normativ în domeniu.

Recomandări:

Propunem autorului:

La articolul 207/2, alin.(2) va avea următorul cuprins:

„Asupra demersului procurorului cu privire la valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestru a acestora sau aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești consemnate pe numele bănuitului, învinuitului, inculpatului, judecătorul de instrucție sau instanța care judecă cauza emite încheiere motivată, în termen de cel mult 72 ore de la înaintarea demersului. Scoaterea bunului de sub sechestru se dispune doar în cauza penală în cadrul căreia a fost dispusă valorificarea bunurilor sechestrate. Recursul suspendă executarea încheierii. Instanța care examinează recursul se va expune în termen de cel mult cinci zile lucrătoare”.

La articolul 258 alin.(3), în redacția propusă a proiectului, textul „în cazurile prevăzute la art.229/2 alin.(2), indisponibilizării bunurilor infracționale identificate și asigurării valorificărilor bunurilor sechestrate conform art.229/7”, va avea următorul conținut: „în cazurile prevăzute la art.229/2 alin.(2), indisponibilizarea bunurilor infracționale identificate și asigurarea valorificării bunurilor sechestrate conform art.229/7”.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	---

IV. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că „Elaborarea proiectului este determinată de câteva exigențe imperioase: eliminarea unor aspecte de incoerențe legislative și lacune în legislație; îmbunătățirea capacității administrative a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale prin asigurarea unui cadru juridic eficient; corelarea cadrului legal ce reglementează activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale cu prevederile Legii nr.48/2017”.

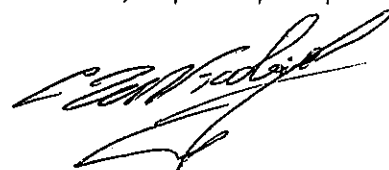
La fel, se menționează în notă că „elaborarea proiectului este în conformitate cu recomandările expuse în cadrul raportului privind evaluarea Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului efectuat de către experții Comitetului Moneyval al Consiliului Europei în cadrul rundeii a V-a de evaluare care statuează necesitatea întreprinderii măsurilor necesare pentru sporirea eficacității sistemului de recuperare a bunurilor infraționale, precum și a capacităților de gestionare a bunurilor sechestrate”.

În conținutul proiectului au fost atestate unele lacune de reglementare, ceea ce poate crea unele situații de interpretare diferită a modului aplicabilității normelor din proiect.

Propunem autorului reexaminarea proiectului cu modificarea acestuia prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție.

07.06.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

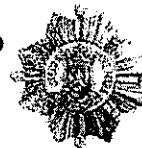

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94.

Nr. 06/2-1550 din 14.03.2022

La nr. 18-23-2246 din 03.03.2022

Ministerul Justiției

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală și Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale - îmbunătățirea sistemului de recuperare a bunurilor infracționale), *număr unic 149/MJ/2022*, Vă comunicăm, reieșind din limitele de competență, următoarele.

La Art. I, considerăm oportun excluderea pct. 2 din proiect, deoarece modificarea propusă nu va contribui la eficientizarea procesului de conservare a valorii bunurilor sechestrate și, implicit, la recuperarea acestora. De asemenea, această modificare vine în contradicție cu expertiza efectuată de expertul internațional în domeniul recuperării, Jens Madsen, precum și proiectul de lege, aprobat prin Hotărârea de Guvern din decembrie 2020. Astfel, la Art. I, „pct. 3” va deveni „pct.2”.

De asemenea, Art. I, urmează de completat cu un nou punct cu următorul cuprins:
„Art. 207¹ CPP se completează cu punctul 6) cu următorul cuprins:
6) bunurile sunt mijloace de transport.”.

Totodată, la Art. I, propunem introducerea unui nou alineat care va avea următorul conținut: „ De introdus un nou articol 207² în Cod de procedură penală, după cum urmează:

Completarea Codului de procedură penală cu un nou articol cu următorul conținut:

„Articolul 207². Mecanismul de valorificare a bunurilor sechestrate

(1) În rezultatul constatării cazurilor speciale de valorificare a bunurilor sechestrate, prevăzute de art. 207¹ din prezentul Cod, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale solicită procurorului de caz înaintarea unui demers către judecătorul de instrucție sau instanța care judecă cauza privind valorificarea bunului sechestrat.

(2) Judecătorul de instrucție sau instanța care judecă cauza emite, în termen de cel mult 72 ore, o încheiere motivată prin care admite sau respinge demersul procurorului.

(3) În cazul în care judecătorul de instrucție sau instanța care judecă cauza admite demersul, încheierea de valorificare se pune în executare Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

(4) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale asigură procedura de valorificare a

bunului sechestrat în condițiile Regulamentului aprobat de Guvern, doar în cazul bunurilor transmise spre administrare conform prevederilor art. 229⁶ Cod de procedură penală.

(5) Persoanele împuternicite cu dreptul de vânzare a bunurilor sechestrate, în temeiul încheierii de valorificare a bunurilor sechestrate, emisă în condițiile alin. (3), după identificarea unui cumpărător, vor semna un antecontract, în condițiile Codului civil al Republicii Moldova.

(6) Persoanele împuternicite cu dreptul de vânzare a bunurilor sechestrate, vor prezenta antecontractul de îndată, dar nu mai târziu de ziua imediat următoare de la data semnării acestuia Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care va emite o decizie de scoatere a bunului de sub sechestru.

(7) În conformitate cu alin. (6), Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale va scoate bunul de sub sechestru doar în cazul cauzei penale în cadrul căreia a fost dispusă valorificarea bunurilor sechestrate în condițiile art. 207¹ din prezentul Cod.

(8) Decizia de scoatere a bunului de sub sechestru este emisă de șeful Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale sau altă persoană care exercită funcțiile acestuia. Decizia va conține informații cu privire la proprietarul, posesorul sau beneficiarul efectiv al bunurilor infraționale, cauza penală, încadrarea juridică a infracțiunii care se bănuiește că a generat bunurile infraționale, date privind aplicarea sechestrului, decizia de valorificare, antecontractul semnat. Efectele ordonanței și/sau hotărârii judecătorești de aplicare a sechestrului încetează odată cu emiterea deciziei de scoatere de sub sechestru a bunului, obiect al valorificării în condițiile art. 207¹ din prezentul Cod.

(9) Mijloacele bănești încasate pe conturile trezoreriale gestionate de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, ca rezultat al valorificării bunurilor sechestrate și consemnate pe numele bănuितului, învinuitului, inculpatului sau condamnatului se consideră bun sechestrat.

(10) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale informează procurorul de caz cu privire la finalizarea procedurii de valorificare și valoarea mijloacelor încasate la conturile trezoreriale gestionate de Agenție și consemnate pe numele bănuितului, învinuitului, inculpatului sau condamnatului.”

La Art. I, de introdus pct. 4, care va avea următorul cuprins:

„Completarea art. 210 Cod de procedură penală cu un nou alineat, cu următorul conținut:

(3) Bunul în privința căruia a fost dispusă valorificarea anticipată în condițiile art. 207¹ din prezentul cod, se scoate de sub sechestru prin decizia șefului Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale.”.

La Art. II., pct. 2 de expus în următoarea redacție: „La art. 13 alineatul (1), după cuvintele „domeniul recuperării bunurilor infraționale” se completează cu sintagma „identificării bunurilor în vederea constatării averii nejustificate” ”.

De asemenea, la Art. II, propunem introducerea pct. 3, care va avea următorul conținut: „Completarea art. 2 al Legii nr. 48/2017 cu alineatul (5), care va cuprinde: „Prin derogare de la prevederile alin. (1), Agenția asigură cooperarea internațională și schimbul de informații cu autoritățile competente străine pentru identificarea bunurilor

în vederea constatării averii nejustificate” ”.

Totodată, menționăm că proiectul urmează a fi supus în mod obligatoriu expertizei anticorupție.

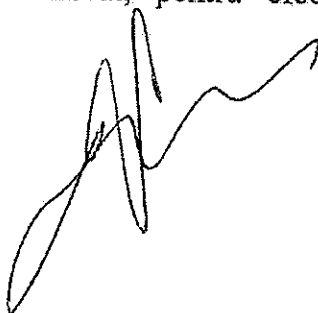
Astfel, potrivit art. 28 alin. (4) din Legea integrității nr.82/2017 „Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament ”.

În ceea ce privește efectuarea expertizei anticorupție asupra proiectului prenotat (*număr unic 149/MJ/2022*), Vă comunicăm că proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări.

În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza sus-citată se va efectua conform Legii integrității nr. 82/2017.

Reieșind din cele expuse, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție, a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Iulian RUSU